

BUURTWIJS

PLATFORM VOOR BUURTONTWIKKELING

Radicaal ander welzijnswerk

Grillige netwerken zijn het fundament van sterke wijken

BLOG

15 MAART 2023

In Haarlem viel het kwartje bij opbouwwerker Joop Hofman: we hebben een radicaal andere benadering van het welzijnswerk nodig. Het gaat om vertrouwen in bewoners en hun grillige netwerken. We moeten af van geldverslindende aanbestedingen en gaan inbesteden.

Zo'n vrijdag in een wat leeg winkelcentrum in Haarlem. Het is nog maar 9 uur, ik snap het. In een winkelruimte waar een jaar geleden H&M floreerde, floreert nu [The Triple Threat](#). Geen nieuwe modeketen, maar een beweging van Schalkwijkse jongeren. Dit is hun store en beneden is het life style centre. Zwart glanzend trainingspak van Daily Paper, met Topnotch op de borst, floreert hier ook. Zover is H&M nooit gekomen.

Basketbalterm

Thriple Threat is een basketbalterm: je hebt de bal, en je hebt de positie om te schieten, te dribbelen of te passen. In dit geval is het een grassroots beweging van ooit twee Haarlemse

pleintjesbasketballers die nu letterlijk honderden jongeren in The Family hebben. En ook nog eens een succesvol basketbalteam. De jongens en de dames spelen eredivisie.

Maar Triple Threat is vooral een beweging. Waar honderden jongeren iets doen, rolmodel zijn of worden en hun passie omzetten in doen. Omdat het in deze wijk barst van de jongerenpotentie. Terwijl [de geluiden](#) soms zo anders lijken.

Grillige netwerken

En dat is wat er de afgelopen week al twee keer eerder is gebeurd. Buurtbewoners die in schijnbaar grillige en veelgelaagde netwerken, buurten in sociale zin, een enorme duw omhoog geven. Ik maakte het mee in [BoTu](#) (Bospolder Tussendijken in Rotterdam), en in [Haven 5](#) in Huizen. Maar dit rijtje is de willekeur dan deze week.

Al deze bewegingen doen waar elk beleidsplan en coalitieakkoord vol van staat en toch staan ze vaak in een venijnige, soms vijandige opstelling tot elkaar. Het schuurt en dat gaat verder dan de wat platgeslagen systeem- en leefwerelddiscussie. Hoewel dat wel sterk meespeelt. Het heeft er alles mee te maken hoe je sociale ontwikkeling benadert, en welk mensbeeld je bij bewoners hebt.

Bovenstaande community bewegingen starten bij passie en potentie van mensen als start van sociale ontwikkeling. Dus wil je kapper worden, dan kan dat bij Triple Threat en nu is het lifestylecenter ook een kapsalon. Hoe logisch ook, in de systeemwereld van zorg en welzijn is passie en potentie geen legitimatie om te handelen. Deze wereld staat op bij achterstand en onvermogen.

The Family

In de bestaande institutionele wereld van het sociaal werk is het werk succesvol bij probleemreductie. Bij de communities die ontstaan gaat het om het vergroten van menselijke potentie. En dat doen ze in grillige, zelfsturende netwerken. Triple Threat noemt zich niet voor niks The Family. Dus een communitygroei of saamhorigheid niet als streven van sociaal werk, maar als startpunt. Daarmee zijn de bewoners samen eigenaar van het sociale proces en zijn ze geen project of doelgroep van professionals.

Om deze ontwikkelingen te ondersteunen heb je een radicale andere organisatie van het welzijnswerk nodig. Van aanbesteding tot dagelijkse uitvoering.

Inbesteden

Waarom welzijnswerk uitbesteden aan een externe partij als de wijk het zelf doet? Waarom dan überhaupt aanbesteden? Moeten we niet overgaan tot een vorm van [inbesteding](#)? Dus de georganiseerde wijk zien als de eerste (of exclusieve) partner voor collectieve 'burendiensten'. Een klein [voorbeeld](#) is Peel en Maas waar de dorpen nu de huishoudelijke hulp zelf organiseren.

Inbesteden is niet hetzelfde als actieve wijkcommunities uitnodigen tot meedoen in de aanbesteding. Want dan trekken we de grilligheid van de straat weer in de lineaire werkelijkheid van het systeem. Waarbij welzijnswerkorganisaties en wijkcommunities ook nog eens concurrenten van elkaar worden in plaats van dat het welzijnswerk of zorgpartij ondersteunend kan zijn aan de sociale oplossingen van de wijk. Mooi bijeffect van inbesteding is dat we dan van de geldverslindende aanbestedingsrituelen af komen.

Beroepsprofielloos

Discussies over beroepsprofielen of de definities van de sociale basis komen hiermee uit de studiekamer en worden concreet. Dan zal blijken dat sociale vooruitgang minder met een beroepsprofiel te maken heeft, maar meer met energie en mensbeeld en dat de sociale basis een lokaal vlechtwerk is dat overal anders is en andere ontwikkelknoppen kent. Zo zijn de beroepsprofielloze Carolina, Yamina en Tonny de motoren van de sociale veerkracht van BoTu. Niet als vrijwilliger, of als doelgroep, maar als buurtmaker. Vooruit, in managementtaal: change agent.

Het resultaat in de wijk is 'geloof, hoop, warmte en perspectief' zoals bewoner Henk dat noemt.

'We willen niet afgerekend worden op de afname van het aantal steekincidenten', zegt Okrah van Triple Threat. Dat laatste is nog steeds de probleemreductie focus van instituties: aanpak onveiligheid, aanpak ondermijning, aanpak weerbaarheid, enzovoort. Toekomstige financiering van zorg en welzijnswerk in de wijk zou als uitgangspunten moeten hebben:

- Toename sociale kwaliteit en veerkracht
- Inbesteding vanuit buurtnetwerken die aan de slag zijn
- Ontschotten en populatiebesteding per buurt
- Bewoners die bepalend zijn voor strategische keuzes

Minder projecten en businesscases, meer vertrouwen. En aanhaken op de alledaagse daadkracht, goedheid en effectiviteit van buurtnetwerken.

Stuk voor stuk allemaal zijn deze uitgangspunten al ergens in ontwikkeling, met alle moeilijkheden die dat met zich meebrengt. Maar als één totaalpakket wordt het een antwoord op versterken en versnellen van de sociale ontwikkelingen in de wijk.

Nieuwe verhoudingen

Het gebeurt dus al in Haarlem met Triple Threat, in Deventer bij [Bij De Halte](#), in Rotterdam in BoTu, in Groningen bij het [Wijkpaleis Paddepoel](#), in Utrecht bij [Al Amal](#), in Arnhem bij de [Presikhaaf University](#), in [Austerlitz bij de zorgcoöperatie](#), in Wedde bij [Wedde dat 't lukt](#), en op veel meer plekken. Te vaak als pilot. Net zo vaak als succespilot. Te vaak als anekdote en 'mooi dat dit hier kan'. Te weinig als startpunt van de nieuwe verhoudingen in het landschap van zorg en welzijn in wijken en dorpen.

Werk je nu bij zo'n instituut? Dan mag je dit gerust zien als een oproep om uit de geplande workshop Rolvastheid en Transitie te stappen en de grilligheid van netwerken van mensen te vertrouwen als de belangrijkste ontwikkelaar van wijken.

Crafting Resilience Societies

Het is door het megawetenschappelijke programma [Social Work and the art of Crafting Resilient Societies](#) van 10 Universiteiten en Hogescholen en 35 landelijke organisaties, dat ik bij Triple Threat in Haarlem terecht kwam. En op deze manier opeens bedacht dat er overall Triple Threats zijn. Dat ze niet een mooi verhaal zijn, maar het nieuwe welzijnswerk. Crafting Resilience Communities kan daar de komende 5 jaar mee helpen.